

Luchtkwaliteitsonderzoek Zwarteland, Haaksbergen

Omgevingsvergunningen

Wijzigingsplannen

Uw specialist in Bestemmingsplannen

Rood voor Rood - Ruimte voor Ruimte

Ruimtelijk advies

Luchtkwaliteitsonderzoek “Zwarteland, Haaksbergen”

Onderzoek: Luchtkwaliteitsonderzoek
Project: Zwarteland, Haaksbergen
Datum: Oktober 2023

INHOUDSOPGAVE

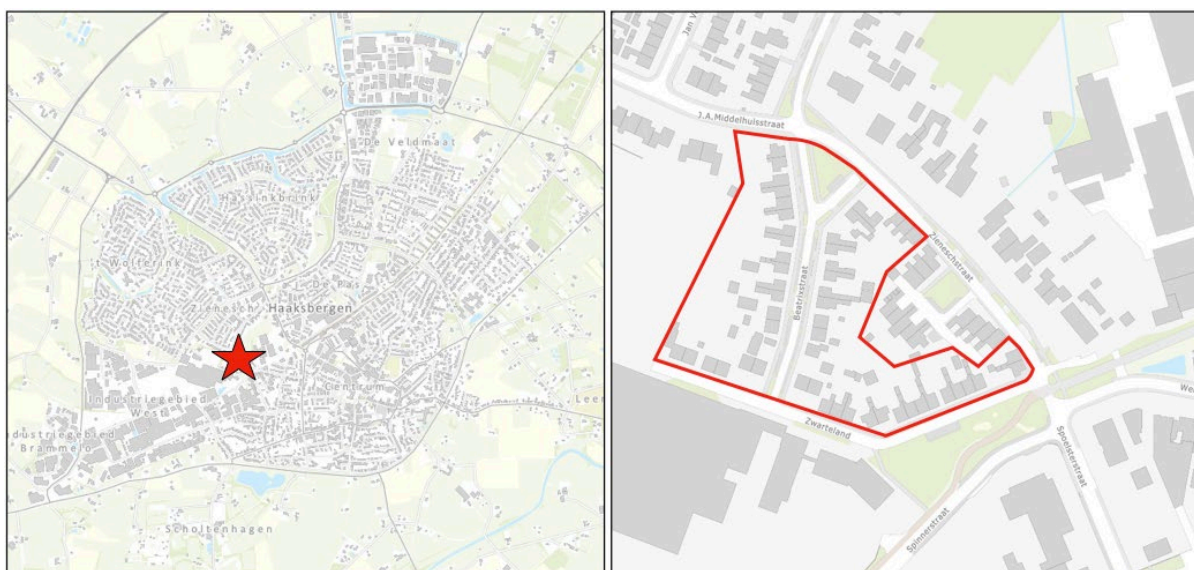
HOOFDSTUK 1	INLEIDING	3
HOOFDSTUK 2	BELEID EN REGELGEVING.....	4
2.1	ALGEMEEN	4
2.2	BESLUIT EN DE REGELING NIET IN BETEKENENDE MATE BIJDRAGEN	4
2.3	BESLUIT GEVOELIGE BESTEMMINGEN	4
HOOFDSTUK 3	SITUATIE PLANGEBIED	5
HOOFDSTUK 4	CONCLUSIE.....	7

HOOFDSTUK 1 INLEIDING

Dit luchtkwaliteitsonderzoek heeft betrekking op het gebied ten zuiden van het centrum van het dorp Haaksbergen, op het Zwarteland, de Beatrixstraat en de Zieneschstraat (hierna: het plangebied). Woningcorporatie Domijn (hierna: initiatiefnemer) is voornemens de woningen te slopen en de locatie te herontwikkelen met 45 nieuwbouwwoningen. De nieuwbouwwoningen bestaan uit verschillende typen voor de huur- en koopsector. De bestaande woningen worden gesloopt.

Omdat de beoogde transformatie niet past binnen het geldende is een bestemmingsplanherziening noodzakelijk. In het kader van de bestemmingsplanherziening is onder andere van belang om vast te stellen wat de lokale luchtkwaliteit is en in welke mate de emissies ten gevolgen van voorgenomen ontwikkeling bijdragen. De Wet luchtkwaliteit bevat normen voor ruimtelijke initiatieven op het gebied van luchtkwaliteit. Dit onderzoek betreft een quickscan naar de relevante luchtkwaliteitsaspecten. Hierin wordt de bestaande luchtkwaliteit beschouwd en de NIBM-toets uitgevoerd.

Het plangebied ligt ten zuiden van het centrum van Haaksbergen. In afbeelding 1.1 is de ligging van het plangebied ten opzichte van de kern Haaksbergen en de directe omgeving weergegeven.

Afbeelding 1.1 Ligging van het plangebied (Bron: ArcGIS)

HOOFDSTUK 2 BELEID EN REGELGEVING

2.1 Algemeen

Om een goede luchtkwaliteit in Europa te garanderen heeft de Europese Unie een viertal kaderrichtlijnen opgesteld. De hiervan afgeleide Nederlandse wetgeving is vastgelegd in hoofdstuk 5, titel 2 van de Wet milieubeheer. Deze wetgeving staat ook bekend als de Wet luchtkwaliteit.

In de Wet luchtkwaliteit staan onder meer de grenswaarden voor de verschillende luchtverontreinigende stoffen. Onderdeel van de Wet luchtkwaliteit zijn de volgende Besluiten en Regelingen:

- Besluit en de Regeling niet in betekenende mate bijdragen (luchtkwaliteitseisen);
- Besluit gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen).

Advieswaarden WHO

De WHO hanteert advieswaarden voor fijnstof (PM₁₀) van 15 microgram per kuub, en 5 microgram per kuub voor (PM_{2,5}). Deze zijn lager dan de wettelijke grenswaarden. Pas wanneer aan deze waarden wordt voldaan kan vanuit het perspectief van gezondheid worden gesproken over acceptabele concentraties en een aanvaardbaar woon- en leefklimaat.

2.2 Besluit en de Regeling niet in betekenende mate bijdragen

Het Besluit niet in betekenende mate bijdragen (NIBM) staat bouwprojecten toe wanneer de bijdrage aan de luchtkwaliteit van het desbetreffende project niet in betekenende mate is. Het begrip “niet in betekenende mate” is gedefinieerd als 3% van de grenswaarden uit de Wet milieubeheer. Het gaat hierbij uitsluitend om stikstofdioxide (NO₂) en fijn stof.

In de Regeling NIBM is een lijst met categorieën van gevallen (inrichtingen, kantoor- en woningbouwlocaties) opgenomen die niet in betekenende mate bijdragen aan de luchtverontreiniging. Enkele voorbeelden zijn:

- woningen: 1.500 met een enkele ontsluitingsweg;
- woningen: 3.000 met twee ontsluitingswegen;
- kantoren: 100.000 m² bruto vloeroppervlak met een enkele ontsluitingsweg.

Als een ruimtelijke ontwikkeling niet genoemd staat in de Regeling NIBM kan deze nog steeds niet in betekenende mate bijdragen. De bijdrage aan NO₂ en PM₁₀ moet dan minder zijn dan 3% van de grenswaarden.

2.3 Besluit gevoelige bestemmingen

Dit besluit is opgesteld om mensen die extra gevoelig zijn voor een matige luchtkwaliteit aanvullend te beschermen. Deze 'gevoelige bestemmingen' zijn scholen, kinderdagverblijven en verzorgings-, verpleeg- en bejaardentehuizen. Woningen en ziekenhuizen/ klinieken zijn geen gevoelige bestemmingen.

De grootste bron van luchtverontreiniging in Nederland is het wegverkeer. Het Besluit legt aan weerszijden van rijkswegen en provinciale wegen zones vast. Bij rijkswegen is deze zone 300 meter, bij provinciale wegen 50 meter. Bij realisatie van 'gevoelige bestemmingen' binnen deze zones is toetsing aan de grenswaarden die genoemd zijn in de Wet luchtkwaliteit nodig.

HOOFDSTUK 3 SITUATIE PLANGEBIED

Niet in betekende mate

In de Regeling NIBM is een lijst met categorieën van gevallen (inrichtingen, kantoor- en woningbouwlocaties) opgenomen die niet in betekende mate bijdragen aan de luchtverontreiniging (zie ook paragraaf 2.2). Gelet op de aard en omvang van voorliggende ontwikkeling in vergelijking met categorieën van gevallen, kan worden aangenomen dat voorliggend project 'niet in betekende mate bijdraagt' aan de luchtverontreiniging.

Om het vorenstaande aan te tonen kan een NIBM-berekening worden uitgevoerd.

Via de NIBM-tool berekening is onderzocht of de ontwikkeling wel of niet in betekende mate bijdraagt aan de verslechtering van de luchtkwaliteit. De totale verkeersgeneratie voor de te realiseren woningen komt neer op gemiddeld 221 verkeersbewegingen per dag, waarbij vanwege de reguliere woonfunctie is uitgegaan van de worst-case aanname dat maximaal 5% vrachtverkeer is (bijvoorbeeld het brengen en halen van pakketjes en vuilnis).

Worst-case berekening voor de bijdrage van het extra verkeer als gevolg van een plan op de luchtkwaliteit, GCN2022

	Jaar van planrealisatie	2024
Extra verkeer als gevolg van het plan		
	Extra voertuigbewegingen (weekdaggemiddelde)	221
	Aandeel vrachtverkeer	5,0%
Maximale bijdrage extra verkeer	NO ₂ in µg/m ³	0,23
	PM ₁₀ in µg/m ³	0,04
Grens voor "Niet In Betekende Mate" in µg/m ³		1,2
Conclusie		
De bijdrage van het extra verkeer is niet-in-betekende-mate; geen nader onderzoek nodig		

Uit de berekening is gebleken dat de bijdrage van het verkeer niet in betekende mate bijdraagt. Er is dan ook geen nader onderzoek noodzakelijk. Het effect van de voorgenomen ontwikkeling op de luchtkwaliteit is neutraal als gevolg van de bijdrage. Mogelijk is er zelfs sprake van een verbetering, aangezien het aantal woningen in het plangebied afneemt.

Gezien vorenstaande kan worden geconcludeerd dat de verkeersgeneratie als gevolg van dit plan in niet betekende mate bijdraagt aan de luchtverontreiniging.

Gevoelige bestemming

Uitsluitend de beoogde verpleeg- en verzorgfunctie (ziekenhuiskamers) kan worden aangemerkt als gevoelige bestemming, zoals opgenomen in het 'Besluit gevoelige bestemmingen'. Binnen een straal van 300 meter rondom het plangebied zijn echter geen rijkswegen aanwezig. Ook zijn binnen een straal van 50 meter rondom het plangebied geen provinciale wegen aanwezig. Het plangebied ligt dan ook niet in een zone waarbinnen toetsing aan de grenswaarden uit de Wet luchtkwaliteit nodig is. Hierna wordt ingegaan op de luchtkwaliteit ter plaatse van het plangebied.

Luchtkwaliteit

In onderstaande tabel is de luchtkwaliteit in de nabijheid van het plangebied weergegeven. Deze gegevens zijn afkomstig van de Grootschalige Concentratie- en Depositiekaarten Nederland (GCN en GDN) van het RIVM.

	waarde in 2022	waarde in 2025	waarde in 2030	Grenswaarde Wet Milieubeheer	WHO advieswaarde 2021	WHO advieswaarde 2005
NO₂ µg/m³ jaargemiddeld	10.49	9.09	7.31	40	10	40
PM₁₀ µg/m³ jaargemiddeld	16.4	13.7	12.71	40	15	20
PM_{2,5} µg/m³ jaargemiddeld	9.03	7.49	6.54	25	5	10

Uit voorgaande tabel blijkt dat in het plangebied voor de stoffen NO₂ (stikstofdioxide) en fijnstof (PM₁₀ en PM_{2,5}) ruimschoots wordt voldaan aan de Wettelijke grenswaarden uit bijlage 2 van de Wet milieubeheer. Ten aanzien van NO₂ en PM₁₀ wordt tevens voldaan aan de advieswaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO 2005).

Echter wordt anno 2022 niet voldaan aan de advieswaarde van de WHO (2021), wel aan de advieswaarde uit 2005. In de tabel is te zien dat er sprake is van een dalende trend en deze daling ook tot 2030 wordt verwacht. Voor het jaar 2030 wordt voor de PM_{2,5} een achtergrondconcentratie van maximaal 6.54 µg/m³ verwacht.

Het gaat in dit geval om een kleine overschrijding. Naar verwachting zal de luchtkwaliteit in Nederland de komende jaren verbeteren, gelet op schonere technieken in onder meer de industrie. Daarnaast neemt naar verwachting het verkeer dat rijdt op fossiele brandstoffen de komende jaren af. De verwachting is dat in en rond het plangebied in de toekomst voor wat betreft PM_{2,5} wordt voldaan aan de WHO-advieswaarde van 5.

Er zijn overigens geen juridische belemmeringen voor de realisatie van voorliggend plan, omdat voldaan wordt aan de grenswaarden uit de Wet milieubeheer en het plan Niet In Betekenende Mate bijdraagt aan de luchtkwaliteit.

Verder wordt opgemerkt dat deze waarden niet heel anders zijn de concentraties op andere vergelijkbare woonlocaties binnen Nederland. Het feit dat niet wordt voldaan aan de WHO advieswaarden betekent dus niet persé dat er geen sprake is van een goed woon- en leefklimaat. Het betekent in algemene zin wel dat Nederland zich meer moet gaan inzetten voor het verbeteren van de luchtkwaliteit. Dit valt echter buiten de scope van het onderzoek.

HOOFDSTUK 4   CONCLUSIE

Geconcludeerd wordt dat de voorgenomen ontwikkeling 'niet in betekenende mate bijdraagt' aan de luchtverontreiniging. Daarnaast vorm het 'Besluit gevoelige bestemmingen' geen belemmeringen voor de voorgenomen ontwikkeling. Tot slot is voldoende duidelijk dat het woon- en leefklimaat voor het aspect luchtkwaliteit aanvaardbaar is voor realisatie van voorgenomen ontwikkeling, waarbij ter plaatse wordt voldaan aan de wettelijke grenswaarden en dat het aannemelijk is dan in toekomst tevens wordt voldaan aan de alle advieswaarden van de WHO.